

Özelleştirme Karşıtı Platform Mücadeleye Devam Ediyor

Özelleştirme Fikri

Sermayenin, emekçilere karşı yoğunlaştırdığı ekonomik ve siyasi saldırının en önemli kısmı bugün özelleştirme uygulamaları olarak karşımıza çıkmaktadır. "Hizmetler ve kimi üretim araçları üzerindeki kamu mülkiyetinin özel kesim yararına yeniden dağıtılması, kamu kesiminin ulusal ekonomideki doğrudan payının en aza indirilmesi, giderek yok edilmesi, kısacası; Kamu kaynaklarının özel ellere transferi" olarak tanımlanan özelleştirme, çeşitli gerçek dışı söylemlerle ve ambalajlarla anlatılmaya çalışılmış ancak her özelleştirme sonrası foyası biraz daha ortaya çıkmış, mızrak bir türlü çuvala sığmamıştır. Sermaye sınıfı ve onun işbirlikçileri, özelleştirme saldırısının söylemine gerekçe oluşturmak amacıyla, kamu mülkiyetindeki işletmeleri iktidar güçleri yoluyla kötü işleterek özelleştirme söylemlerine destek bulmaya çalışmışlardır.

Liyakate Değil Tarikata Endeksli Kadrolar

Diğer kamu hizmetlerinde olduğu gibi, elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinde elektrik üretim ve dağıtım konusunda yetkin olmayan kişiler önemli görevlere getirilmiş, TEDAŞ'a bağlı çoğu müessesede Elektrik Mühendisi bile bulundurulmamıştır. Her hükümetin kendi mezurası ile uzmanlık ölçtüğü Türkiye'de, günümüz iktidarı da liyakate değil tarikata endeksli atamalar yapmaktadır. Uzmanlık isteyen birimlerin başına getirilenlerin kurumu yeterince tanımamalarından kaynaklı olarak elektrik kesintilerinde gerekli müdahale yapılamamış, muhasebeciyken elektrik dağıtım şirketine müdür olanlar, imamken elektrik üretiminin başına geçenler beceriksizliklerini ve yeteneksizliklerini örtbas etmek için "elektrik duasına" çıkmışlardır.

Mevcut Durum

Bugün eğitim, sağlık, haberleşme, enerji başta olmak üzere halkımızın doğal gereksinimlerini karşılayan mal ve hizmet üretimleri, sermayenin insafına ve kâr güdüsüne terk edilmek istenmektedir. Özelleştirilmesi akıl dışı olan mal ve hizmet üretimleri, rekabet getirme ve kalite arttırma gibi asılsız fakat süslü sözlerle ambalajlanırken, özelleştirilen kuruluşların ürettiği mal ve hizmetlere alım garantileri verilerek daha baştan özelleştirmenin amaçları içinde rekabet olmadığı adeta itiraf edilmektedir. Özelleştirmeler sonucunda, çalışanların özlük hakları başta olmak üzere yoğun hak kayıpları yaşanmakta, sendikasılaştırma ve taşeronlaştırma yöntemi ile

çalışma yaşamına yoğun saldırılar yapılmaktadır. Ayrıca, meslek örgütleri ve sendikaların kamu yararını korumaya yönelik hukuksal mücadeleleri her türlü yöntem ile bastırılmak istenmekte, bu mücadeleyi yürüten meslek örgütleri ve sendikaların susturulması için ele geçirme çalışmaları açıktan açığa yapılmaktadır. Bunca zorluğa karşın kazanılan hukuk davaları, hukuk hiçe sayılarak veya yeni düzenlemelerle boşa çıkarılmakta ve bunun sonucunda kamu vicdanı yaralanmakta ve kamusal yönetim kavramı ve anlayışı tahrip edilmektedir.

Enerji Özelleştirmeleri

Geçmişte diğer hükümetler, bugün ise AKP tarafından sürdürülen özelleştirmeler ile kamu eliyle yürütülen hizmetler büyük oranda tasfiye edilerek, sermayenin serbestçe at koştuğu, dilediğince fiyat belirlediği, gözünün kırpmadan çalışanları kapı önüne bıraktığı, gözlerimizin içine baka baka vergi vermekten kaçındığı bir noktaya gelmiştir. Enerji gibi hassas ve kamusal bir hak bile sadece kâr/zarar ölçüünde ele alınmakta, rasyonellik adı altında merkezi planlama ve işletme göz ardı edilerek ülkemizin enerji sistemi büyük bir risk altına itilmektedir. Doğalgazda her kış yaşanan sorunlar ortadayken, doğalgaz dağıtım şirketleri özelleştirilmekte veya daha baştan özel sektör eliyle işletmeye açılmaktadır.

Otoprodüktörlerin sistemi nasıl sabote edebildikleri 1 Temmuz 2006 tarihinde görülmüşken, daha da ileri gidilerek şimdi sistem tümüyle özel sektöre terk edilmek istenmektedir. Üstelik kamu adına görev yapan en yetkili ağzların "kamu elinde bu işletmeler zarar ediyor, özelleştirmemiz lüzum" gibi beceriksizliğin itirafı niteliğindeki sözleri dayanak gösterilerek. Muz kabuğunu gören her yetkili düşeceğine inanmakta, ancak hiçbiri yoldaki muz kabuğunu çöpe atmayı veya üstünden atlamayı akıl edememektedir. Bugüne kadar yapılan uygulamalar hukukun çiğnenmesi, kamunun zarara uğratılmasından başka sonuç doğurmamıştır.

Elektrik enerjisinin kullanımını piyasalaştırmak, elektrik üretimi ve dağıtımını özelleştirmek amacıyla 2004 yılında hazırlanan "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi" ile Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılırken, TEDAŞ'a bağlı 20 dağıtım şirketi tek tek ulufe dağıtırcasına satılığa çıkartılıyor. Bu bölgelerden, Başkent EDAŞ, Meram EDAŞ, Sakarya EDAŞ ve Aras EDAŞ bölgeleri ihaleye çıkılarak blok satış yöntemi ile peşkeş çekilmek isteniyor. Özelleştirme satışları ve diğer satışlar yağmalamaya dönüştürülerek bir elden kredi

diğer elden kamu malları sunulmakta, iktidar ve yandaşları hem hortum düzeneklerine hem de basın yayın kuruluşlarına hızla ve sınırsızca sahip olmaktadır.

Yaşanan Özelleştirme Örnekleri ve Özelleştirmelerin “Olağan” Sonuçları

Bugüne kadar yaşanan bütün özelleştirmeler, kamu vicdanında güvensizlik yaratmışken, kimi özelleştirmeleri gerçekleştirenler yüce divan ya da mahkemelerde yargılanmışken, yeni özelleştirmelerin arka planının halktan saklanması olanaksızdır. AKTAŞ ve ÇUKUROVA gibi özelleştirmeler özel sektörün enerjiyi nasıl yöneteceğini fazlasıyla göstermişken yeni maceralara girmenin, dağıtım bölgelerinin tümünü özelleştirmenin, üretimi sermayenin kâr hırsına terk etmenin mantıklı bir açıklaması olamaz. Kamusal hak olan enerji, kamu hizmeti yaklaşımı ile birlikte planlanmalı ve yönetilmelidir.

Bunların yanı sıra özelleştirilen elektrik üretim tesislerinde çalışanların ekonomik, sosyal ve özlük hak kayıpları araştırma gerektirmeyecek kadar ortadayken, çalışma barışının dinamitlenmediğini söylemek olası mıdır? Telekom’da geçtiğimiz yıl yaşanan grev hafızalardayken, mahkemelik olmuş sabit ücret uygulamaları bilinirken özelleştirmenin ucuzlama getirmesi, çalışanlara zarar vermemesi mümkün müdür?

ÖKP ve İlkeler

Sermayenin yapısal krizini kamunun mülkiyetindeki kuruluşlara el koyarak aşmak isteyen özelleştirme girişimlerine karşı 90’lı yıllarda bir dönem başarıyla mücadele vermiş olan ÖKP’nin (Özelleştirme Karşıtı Platform) yeniden ve daha güçlü bir sesle mücadeleye devam etmesi kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir. Sermaye, kendince belirlediği sorunu ve sorunun çözümünü toplumsal muhalefetin onca çabasını yok sayarak dayatmış, bu yolda her yöntemi mubah sayan bir anlayışla çoğunlukla hukuk tanımaz bir pervasızlıkla özelleştirmeler gerçekleştirmiştir. İktidarların görmek istemediği, duymaya tahammül edemedikleri emek ve demokrasi güçlerinin mücadelesinin geçmiş birikim ve deneyimleri bugün en önemli araçlardır.

ÖKP, kamu çıkarlarının savunulması doğrultusunda aşağıdaki ilkeler ışığında çalışmalarını sürdürmeye kararlıdır:

✓ ÖKP bileşeni kurumlar; sermayenin yapısal krizini kamu mülkiyetindeki kuruluşlara el koyarak aşma eksenli özelleştirme girişimlerine karşı ÖKP’nin yeniden ve daha güçlü bir sesle mücadeleye devam kararı almıştır.

✓ ÖKP, özelleştirme politikalarının kamu kaynaklarına sermaye sınıfı tarafından el koyma amacıyla, emekçilere yapılan bir saldırı olduğunu koşulsuz kabul eder.

✓ ÖKP, emek ve demokrasi güçleri özelleştirme mücadelesini geçmiş birikim ve deneyimlerin ışığında sürdürme kararlılığını ortaya koyar.

✓ ÖKP, özelleştirme sürecini işsizlik ya da düşük ücretli sömürü düzenine karşı mücadele alanı olarak ele alır.

✓ ÖKP, emekçilere dayatılan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası’nı (SSGSS) sağlık ve sosyal güvenlik alanına ayrılacak kaynakların sermayeye peşkeş çekilmesi olarak değerlendirir ve mücadele alanı olarak tanımlar.

✓ ÖKP, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, düşük ücret, esnek istihdam vb. uygulamalara karşı ortak mücadele eder.

✓ ÖKP, kamu işletmeciliğini savunur. Kamu işletmelerinin siyasal iktidarlar tarafından geri teknolojiye ve verimsiz işletmeciliğe mahkum edilmesini reddeder. Kamu kavramının siyasal iktidarların etki alanı dışında; meslek odaları, sendikalar, tüketici örgütleri ve örgütlü yurttaş oluşumlarının şeffaflık temelinde kamusal denetimine açık bir yapı olarak tanımlar.

✓ ÖKP, özelleştirmelere ve özelleştirme girişimlerine karşı bütün emek ve meslek örgütleriyle demokrasi güçlerini mücadelenin bileşeni olarak tanımlar, bu doğrultuda meşru yöntemleri benimseyerek toplumu bu temelde bilgilendirir.

✓ ÖKP, ülkemizdeki özelleştirme mağdurları ile dayanışma içindedir.

✓ ÖKP, uluslararası ölçekte dünyadaki diğer özelleştirme karşıtı mücadeleleri izler ve onlarla dayanışma yollarını arar.

✓ ÖKP, özelleştirilen kurum ve kuruluşların yeniden kamulaştırılmasını savunur ve mücadele eder.

Ne Yapmalı, Nasıl Yapmalı

Asıl olanın dünyayı yorumlamak değil onu değiştirmek olduğu bilinciyle, sermaye tarafından dayatılan sınıfsal, bölgesel ve diğer tüm eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için tüm emekçileri, ezilenleri, yoksulları, barıştan ve yaşanabilir bir çevreden yana olan emek ve meslek örgütlerini, daha adil, daha güzel ve başka bir dünya kurma mücadelesine, emek güçlerine karşı yapılan her türden saldırıyı geri püskürtme mücadelesine çağırıyoruz.